

מפעולות המכון לחקר שימושי קרקע

בתקופת הדו"ח, מאז יצאה לאור החוברת קרקע 35, פעל המכון בכל התחומים שהתווה לו עם הקמתו, והעיקריים בהם:

- מחקר;
- חוג למדיניות קרקעית;
- הרצאה לאור של הבטאון "קרקע";
- לימוד החלטות מועצת מקרקעי ישראל והתגובות עליהן.

1. בשדה המחקר

- א. הוצאו לאור, בשיתוף עם המרכז לחקר העיר והאזור, הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים - הטכניון - שני מחקרים שפורסמו כספרים:
 - (1) פיצויים של ירידת ערך המקרקעין עקב שינוי תוכנית בינוי, מאת רחל אלתרמן ואורלי נעים, עם פרק מאת פנינה אבן-חן.
 - (2) קרקע חקלאית, שמירה או הפשרה, מאת פרופ' רחל אלתרמן ומימי רוזנשטיין.
- ב. מתקרב לסיומו המחקר של פרופ' דוד פינס ופרופ' צבי אקשטיין מאוניברסיטת תל-אביב, על "השפעת מחירי קרקעות על רווחת משקי הבית והמדד". המחקר מתבצע בשיתוף עם מכון פאלק למחקר כלכלי.
- ג. נתקבל דו"ח ביניים מאת ד"ר אליהו בורוכוב מאוניברסיטת תל-אביב, על מחקר בנושא: "הקרקע הציבורית והפרטית, ותרומתן בביצוע הבנייה לעולים בשנים 1991/92".
- ד. הסתיים השלב הראשון של מחקר, בשיתוף עם מינהל מקרקעי ישראל, בנושא: "השימוש במערכות G.I.S. בתהליך רישום שיכונים ציבוריים", בביצוע פרופ' ב. שמוטר וד"ר י. דויטש ממוסד הטכניון לחקר ופיתוח - הפקולטה להנדסה אזרחית.
- ה. נחתם הסכם עם פרופ' דוד גרוסמן מאוניברסיטת בר-אילן, בדבר עריכת מחקר בנושא "החקלאות הערבית בשטחי ארץ-ישראל בעשורים הראשונים של המאה העשרים".

בתכנון: מחקר על "חופי ישראל (מרינות ויעדים אחרים)".

על-יד המכון פעיל צוות ביצוע מחקרים, בשיתוף עם מינהל מקרקעי ישראל.

2. החוג למדיניות קרקעית

בשנה ה-21 לייסודו, קיים החוג את פגישותיו החודשיות כסדרן. התקיימו הרצאות ודיונים על:

(א) "המשק המוניציפלי וההפרטה", שעוררו עניין רב והאירו את הנושא מזוויות השקפה שונות.

(ב) "תוכנית מתאר משולבת לבנייה ולקליטת עלייה - תמ"א 31". אחרי ההרצאות המרכזיות של האדריכל יהונתן גולני, השמיעו את הרצאותיהם ראשי ועדת העבודה ותכנון התוכנית - האדריכלית דינה רצ'בסקי, האדריכל רפאל לרמן והכלכלן אהוד פסטרנק.

בדיון בנושא זה השתתפו בין היתר פרופ' אלישע אפרת, האדריכל שחר שפירא, מר שלום רותם, הכלכלן דניאל מורגנשטרן והמהנדס-השמאי ירמיהו אלוני. החוג שימש כבמה פומבית לדיון בנושא כה גורלי לתכנון ולפיתוח הארץ. לסדרה זו הקדיש החוג חמש ישיבות שהיו רבות עניין בתוכנון ורבות משתתפים.

החוג פרסם לאחרונה חוברת 39ד', רביעית ואחרונה בסדרת: "מדיניות קרקע מוניציפלית".

3. בטאון "קרקע"

יצאה לאור חוברת 36 ונעשות הכנות להוצאת חוברת 37.

Local Planning and State Land Policy in Israel (Part I), she describes the blossoming of theoretical development and land-policy principles as well as the formation of Government planning patterns. Land management during this period was characterized by dualism in ownership, on the part of the State and of the Jewish National Fund. We eagerly look forward to Prof. Kark's continuing research and her coming article on the processes leading to the establishment of the Israel Lands Administration.

Dr. Yossi Ben-Artzi, of Haifa University, discusses the concept of **National Land** and the changes it has undergone **from a Sacred to a Hackneyed Value**. In the author's view, the changing values to which we are witness must remind those responsible for the nation's land resources of the moral base underpinning their work.

Ms. **Leah Doukhan Landau** describes the intricate legalities that were involved in **The Purchase of the "Wadi el-Kabani" Lands**, east of Wadi Huarit. The purchase was part of the historical redemption of the lands known today as the Hefer Valley, a transaction concluded by Yehoshua Hankin on behalf of the Palestine Land Development Company and the Jewish National Fund.

In **Ramot - Profile of a New Jerusalem Quarter**, Mr. **Aharon Jaffee** describes one of the neighbourhoods encircling Jerusalem that were built after the Six Day War, changing the city limits and altering its image for years to come. Today, Ramot is a large and successful neighborhood, with a population of 40,000 people.

Engineer and surveyor **Jeremiah Aloni** allows his imagination free reign in **Land and Real Estate in Israel, Towards the Year 2,000 - a Personal Perspective**. His scientific forecast was preceded by a fictitious account that caught the public's fancy. It appears in the current issue "as a recess from the pressures of daily work."

The regular column, **Activities of the Institute**, reviews our work since the appearance of the last issue of **Karka**.

Finally, we invite readers to become more involved in **Karka's** publication, whether by contributing articles, requesting specific subjects to be dealt with or commenting on the form and content of the periodical.

With your help, we will meet the challenges posed by the formulation of land policy - a field in the throes of sweeping change at the moment - that will shape the country's land regime for years to come.